

สรุปผลการวิจัยอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาสมรรถภาพของหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย ตามความคิดเห็นผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา และครูผู้สอน ซึ่งสรุปผลในการศึกษาได้ดังนี้

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสมรรถภาพของหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา และครูผู้สอน

5.2 วิธีการดำเนินการวิจัย

5.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย บุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานงานการประถมศึกษา จังหวัดเลย แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหาร จำนวน 69 คน หัวหน้าหมวดวิชา จำนวน 407 คน และครูผู้สอน จำนวน 107 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 583 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มโดยวิธีสุ่มอย่างง่ายได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 231 คน และจัดสัดส่วนตามจำนวนบุคลากรในสถานศึกษา ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร จำนวน 69 คน หัวหน้าหมวดวิชา จำนวน 90 คนและครูผู้สอน จำนวน 72 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 231 คน

5.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการมุ่งสำรวจสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อความ 6 ข้อ เป็นข้อความเกี่ยวกับเพศ อายุตัว อายุราชการ ภูมิตำการศึกษา สภาพภาพสมรส และ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมุ่งสำรวจสมรรถภาพของหัวหน้า หมดวิชา คือ สมรรถภาพด้านความรู้ มีข้อความ 27 ข้อ ด้านทักษะในการปฏิบัติงาน มีข้อความ 32 ข้อ และด้านคุณลักษณะและเจตคติ มีข้อความ 18 ข้อ รวม 3 ด้านมีข้อความทั้งสิ้น 77 ข้อ

5.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากผู้บริหาร หัวหน้าหมดวิชา และ ครูผู้สอน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 231 คน ได้ข้อมูลกลับคืน จำนวน 229 ฉบับ เป็น ฉบับที่สมบูรณ์ 229 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 99.13

5.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้รับมาได้นำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

- 1) ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม แบบตรวจสอบรายการ วิเคราะห์โดยนำมาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
- 2) วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์การตัดสินผลการวิเคราะห์ ข้อมูล พิจารณาจากค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์จุดกลางของช่วงระดับคะแนน

5.3 สรุปผลการวิจัย

สมรรถภาพของหัวหน้าหมดวิชาโดยภาพรวมอยู่ในระดับ "มาก" เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สมรรถภาพด้านทักษะในการปฏิบัติงาน และด้านคุณลักษณะและเจตคติอยู่ในระดับ "มาก" ส่วนด้าน ความรู้ อยู่ในระดับ "ปานกลาง"

1) สมรรถภาพด้านความรู้

สมรรถภาพด้านความรู้ของหัวหน้าหมดวิชา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ "ปานกลาง" เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อเห็นได้ว่า สมรรถภาพด้านความรู้ของหัวหน้าหมดวิชา อยู่ในระดับ "ปานกลาง" เกือบทุกรายการ ยกเว้น มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดทำตารางการเรียนการสอน เช่น ตารางการสอนประจำหมดวิชา ตารางการใช้ห้องเรียน หรือห้องปฏิบัติการ มีความรู้เกี่ยวกับ

ระเบียบการวัดผล ประเมินผลการเรียน และสามารถให้คำแนะนำแก่ครูอาจารย์ในมหาวิทยาลัยได้ มีความรู้เกี่ยวกับแบบเรียนหนังสืออ่านประกอบ และสามารถเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งเห็นว่า อยู่ในระดับ "มาก"

2) สมรรถภาพด้านทักษะในการปฏิบัติงาน

สมรรถภาพด้านทักษะในการปฏิบัติงานของหัวหน้ามหาวิทยาลัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับ "มาก" เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเห็นได้ว่า สมรรถภาพด้านทักษะในการปฏิบัติงานของหัวหน้ามหาวิทยาลัย อยู่ในระดับ "มาก" เกือบทุกรายการ ยกเว้น สามารถติดตาม ควบคุมกำกับให้การปฏิบัติงานของ มหาวิทยาลัยเป็นไปตามแผนงานและโครงการที่ได้กำหนดไว้ ดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการแก้ปัญหาการปฏิบัติตามแผนงานและโครงการ สามารถวิเคราะห์นโยบาย สภาพปัจจุบัน ปัญหา แล้วกำหนดแผนงานและโครงการในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยวินิจฉัยสั่งการ โดยอาศัยข่าวสารข้อมูลข้อเท็จจริงมาประกอบการตัดสินใจใช้ ทรัพยากรทางการบริหารอย่างประหยัดเหมาะสมกับสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลง ดำเนินการตัดสินใจโดยคำนึงถึงลักษณะของการตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่แตกต่างกัน เช่น สถานการณ์ที่แน่นอน สถานการณ์เสี่ยง และสถานการณ์ไม่แน่นอน สามารถติดต่อประสานงานเพื่อลด และขจัด ปัญหาในการปฏิบัติงานร่วมกันระดมความร่วมมือและทรัพยากรมาใช้ในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ดำเนินการแก้ไขปัญหาอื่นเนื่องมาจากการติดต่อสื่อสารภายในมหาวิทยาลัย และระหว่างมหาวิทยาลัย อย่างฉับพลันและมีประสิทธิภาพลดและขจัดปัญหาข้อขัดแย้งอื่นเนื่องมาจากการปฏิบัติงานด้วยวิธีการที่เหมาะสมใช้เทคนิคในการบริหารเวลาได้อย่างเหมาะสมในการปฏิบัติงาน ให้ความสำคัญสนับสนุนทางด้านความรู้ ความคิดแก่ครูอาจารย์ในมหาวิทยาลัย เพื่อจัดทำผลงานทางวิชาการอันเป็นการพัฒนา ความก้าวหน้าในวิชาชีพ ให้ความสำคัญและส่งเสริมให้ครูอาจารย์ในมหาวิทยาลัยได้เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ ให้ความสำคัญกับการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์แก่ครูอาจารย์ในมหาวิทยาลัย โดยจัดหาเอกสารตำรา คู่มือครูอย่างเพียงพอ ซึ่งเห็นว่าอยู่ในระดับ "ปานกลาง"

3) สมรรถภาพด้านคุณลักษณะและเจตคติ

สมรรถภาพด้านคุณลักษณะและเจตคติของหัวหน้ามหาวิทยาลัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับ "มาก" เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเห็นได้ว่าสมรรถภาพด้านคุณลักษณะและเจตคติของหัวหน้ามหาวิทยาลัย อยู่ในระดับ "มาก" ทุกรายการ

5.4 อภิปรายผลวิจัย

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับสมรรถภาพของหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาครั้งนี้สามารถนำเสนออภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า สมรรถภาพของหัวหน้าหมวดวิชาตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา และครูผู้สอนมีสมรรถภาพดังนี้คือ

5.4.1 สมรรถภาพด้านความรู้ โดยภาพรวมทุกรายการอยู่ในระดับ "ปานกลาง" ทั้งนี้คงเป็นเพราะโรงเรียนประถมศึกษาที่มีการเปิดสอนระดับมัธยมศึกษา คือโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาได้เป็นระยะเวลาเพียงไม่กี่ปีเท่านั้น ดังนั้นประสบการณ์ในการดำเนินการยังน้อยความรู้ความสามารถตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม จึงเห็นว่ายังอยู่ในระดับ "ปานกลาง" โดยเฉพาะรายการความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา ความรู้เกี่ยวกับวิธีการสอนแบบต่าง ๆ ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำผลงานทางวิชาการ ความรู้ในการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนการค้นคว้าวิจัย และการผลิตเอกสารทางวิชาการ การปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานของหมวดวิชา การสร้างเครื่องมือในการวัดผลการเรียน การวิเคราะห์ข้อสอบและการนำผลการวิเคราะห์ไปปรับปรุง เทคนิคในการปฏิบัติงาน การวิเคราะห์นโยบายไปสู่การปฏิบัติงาน หลักระบบการบริหารงานการใช้ทรัพยากรในการจัดการเรียนการสอนและการจัดทำโครงสร้างในการดำเนินงานในแผนงานวิชาการซึ่งความรู้เหล่านี้ สมรรถภาพของหัวหน้าหมวดวิชา อยู่ในระดับ "ปานกลาง" เนื่องจากว่าหัวหน้าหมวดวิชาของโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษานั้นมีภารกิจมากส่วนใหญ่แล้วต้องทำหน้าที่ครูประจำชั้นและบางคนอาจทำหน้าที่สอนในระดับประถมศึกษา ตลอดทั้งยังรับภาระหน้าที่อื่น ๆ เช่นงานโครงการพิเศษต่าง ๆ ด้วย ดังนั้น ถึงแม้ว่าทางโรงเรียนจะพยายามสรรหาบุคลากรที่มีความสามารถทำหน้าที่หัวหน้าหมวดวิชาก็ตาม แต่ภาระงานในหน้าที่มีมาก และหน่วยงานต้นสังกัดไม่ได้จัดอบรมสัมมนาให้เพิ่มความรู้ความสามารถ ให้อย่างเต็มที่ จึงเห็นว่าสมรรถภาพด้านความรู้ของหัวหน้าหมวดวิชาอยู่ในระดับ "ปานกลาง" ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมศักดิ์ สุวรรณ (2537) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาคุณลักษณะของหัวหน้าหมวดวิชาของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดอุดรธานี พบว่า คุณลักษณะของหัวหน้าหมวดวิชา ด้านงานวิชาการและด้านงานบริหารอยู่ในระดับ "ปานกลาง" เช่นกัน

5.4.2 สมรรถภาพด้านทักษะในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมทุกรายการแล้วสมรรถภาพด้านนี้พบว่า อยู่ในระดับ "มาก" เพราะโรงเรียนได้คัดเลือกบุคลากรที่มีความคล่องตัว และมีความสามารถในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี เช่น การประเมินผลงานการใช้ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ การตัดสินใจ การวางแผนและการปฏิบัติตามแผน การติดต่อสื่อสาร การแก้ปัญหาคความขัดแย้ง การบริหารเวลา การสร้างความคุ้นเคยเป็นกันเอง การเสริมสร้างความสามัคคี การมีมนุษยสัมพันธ์ การให้ความสำคัญกับเพื่อนร่วมงาน การมอบหมายงาน การยอมรับความคิดเห็น การแก้ปัญหา การมีเหตุมีผล การพัฒนาบุคลากร การส่งเสริมสนับสนุนการทำงานทางวิชาการ การประสานงาน การสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน การรับผิดชอบและการเป็นแบบอย่างแก่ครูอาจารย์ การพัฒนาเทคนิควิธี การเรียนการสอน ซึ่งสมรรถภาพต่าง ๆ ทั้งหมดนี้อยู่ในระดับ "มาก" เพราะจำเป็นอย่างยิ่งคุณลักษณะดังกล่าวนี้ หัวหน้าหมวดวิชาต้องมีมากจึงจะสามารถเป็นผู้นำทางวิชาการของโรงเรียนได้ ผู้บริหารโรงเรียนต้องสร้างเสริมคุณลักษณะ และสมรรถภาพดังกล่าวให้เกิดขึ้นมากที่สุด สำหรับหัวหน้าหมวดวิชาการดำเนินงานด้านวิชาการ ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จึงจะบรรลุเป้าหมายและเกิดสัมฤทธิ์ผลอย่างมีประสิทธิภาพ

5.4.3 สมรรถภาพด้านคุณลักษณะและเจตคติ ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า หัวหน้าหมวดวิชา มีสมรรถภาพโดยภาพรวมอยู่ในระดับ "มาก" และอยู่ในระดับ "มาก" ทุกรายการเช่นกัน เพราะสมรรถภาพด้านนี้เป็นคุณสมบัติที่สำคัญของหัวหน้าหมวดวิชาที่ผู้บริหารต้องสรรหา และคัดเลือกบุคคลที่เพียบพร้อมด้วยคุณลักษณะและเจตคติที่ดี จึงจะสามารถเป็นผู้นำในด้านวิชาการได้ เช่น การประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี การเอาใจใส่เพื่อนร่วมงาน การมีอารมณ์จิตใจที่มั่นคง การเข้าใจตนเองและผู้อื่น ความจริงใจในการประพฤติปฏิบัติงานต่อบุคคลอื่น การมีเทคนิคในการผ่อนคลาย ความตรงเริ่ดในการปฏิบัติงาน ความยุติธรรมใจกว้างรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน ความสุภาพนุ่มนวล อ่อนน้อมถ่อมตน แต่งกายสุภาพเรียบร้อย ความซื่อสัตย์สุจริต ความละเอียดรอบคอบ ยึดหลักพรหมวิหารธรรม สามัคคีธรรม การวธธรรม ปัญญาธรรมในการบริหารงาน ไม่กระทำการสิ่งผิดทำนองคลองธรรม ไม่ล่าเอียงเพราะรัก โลภ โกรธ หลงหรือชิงชัง ปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลาย รวมทั้งการเสียสละซึ่งคุณสมบัติหรือสมรรถภาพหลากหลายดังกล่าวนี้ จึงต้องมีอยู่ในระดับ "มาก" จึงจะเป็นที่ยอมรับนับถือแก่ผู้ร่วมงานและผลงานวิจัยครั้งนี้ ก็พบว่าหัวหน้าหมวดวิชาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอยู่ในระดับ "มาก"

ข้อสังเกต

เหตุผลประการหนึ่งที่นำมาอธิบายเกี่ยวกับความคิดเห็นที่ว่า สมรรถภาพด้านความรู้ของหัวหน้าหมวดวิชา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชาและครูผู้สอน อยู่ในระดับ "ปานกลาง" นั้น อาจเนื่องมาจากหลักเกณฑ์และวิธีการในการเข้าสู่ตำแหน่งของหัวหน้าหมวดวิชา ซึ่งยังไม่มี ความชัดเจน และยังไม่สามารถระบุได้ว่าเมื่อได้บุคคลเข้าสู่ตำแหน่งแล้ว บุคคลผู้นั้นจะเป็นผู้ที่มีสมรรถภาพในด้านความรู้ในระดับสูงตามที่ต้องการ เพราะจากสภาพนั้น เนื่องจากความไม่ชัดเจนในหลักการและวิธีการในการคัดเลือกบุคคลทำให้ความสำคัญของตำแหน่งหัวหน้าหมวดวิชาด้อยความสำคัญลง ความรู้สึกของสมาชิกกับการเข้าสู่ตำแหน่ง จึงเป็นไปในลักษณะของความเห็นในด้านอื่นที่ไม่ใช่การเลือกบุคคลที่มีความรู้มาเป็นหัวหน้าหมวดวิชา แต่กลับเป็นการเลือกเนื่องจากบุคคลผู้นั้น มีความอาวุโส หรือมีวิทยุสูงกว่าคนอื่น การมีอำนาจบารมี การมีอำนาจทางการเงิน หรือแม้แต่ความเป็นผู้มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อบุคคลอื่น หรือคุณลักษณะทางด้านอื่นที่ไม่ใช่ทางด้านความรู้ ก็เป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้บุคคลเข้าสู่ตำแหน่งได้ และในการกำหนดวาระของการดำรงตำแหน่งของหัวหน้าหมวดวิชา ซึ่งส่วนใหญ่โรงเรียนจะเป็นผู้กำหนดระยะเวลาการดำรงตำแหน่งตามที่เห็นว่า มีความเหมาะสม ซึ่งวิธีการดังกล่าวอาจเกิดผลดีในด้านการบริหารโอกาสกับทุกคน แต่ไม่เกิดผลดีต่อการบริหารงานในหมวดวิชา และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ทางการศึกษา จะเป็นโรงเรียนขนาดเล็กถึงขนาดกลางเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งมีบุคลากรอย่างจำกัด จึงทำให้ไม่สามารถเลือกบุคลากรมาทำหน้าที่หัวหน้าหมวดวิชาได้อย่างกว้างขวางและตามความต้องการ

นอกจากนี้ การเปิดโอกาสให้บุคลากรในโรงเรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถของตน โดยการจัดอบรมสัมมนาและการส่งครูไปเข้ารับการฝึกอบรมเป็นการให้ความสำคัญกับบุคลากรในส่วนที่จะให้บุคลากรได้มีการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์แก่ครูอาจารย์ โรงเรียนยังปฏิบัติได้ไม่มากนัก ส่งผลไปถึงสมรรถภาพของหัวหน้าหมวดวิชาและบุคลากรโดยรวม ซึ่งในการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์นั้น อีระยุทธ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา (2525) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้เกิดจากประสบการณ์ และประสบการณ์ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

ดังนั้นในภาพรวม จะเห็นได้ว่า สมรรถภาพด้านความรู้ของหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จึงอยู่ในระดับ "ปานกลาง" ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชา และครูผู้สอน

5.5 ข้อเสนอแนะ

5.5.1 ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ

1) ควรกำหนดเกณฑ์และกรอบอัตรากำลัง การสรรหาและการคัดเลือกแต่งตั้งหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนขยายโอกาสให้ชัดเจนและเพียงพอ

2) ควรมีการจัดอบรมสัมมนาหัวหน้าหมวดวิชาเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

3) ควรกำหนดขอบข่ายงานและบทบาทหน้าที่ของหัวหน้าหมวดวิชาให้ชัดเจน

4) ควรจัดอัตรากำลังบุคลากรในโรงเรียนขยายโอกาสให้เพียงพอ

5) ควรจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพ หัวหน้าหมวดวิชาโดยเฉพาะสมรรถภาพความรู้

5.5.2 ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

1) ควรมีการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนขยายโอกาส

2) ควรมีการวางแผน และกำหนดแนวทางในการพัฒนาสมรรถภาพของหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนขยายโอกาสทุกภาคเรียน

3) ควรมีการเสนอแต่งตั้งบุคลากรในโรงเรียนขยายโอกาสเพิ่มมากขึ้นอย่างพอเพียง

5.5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับหัวหน้าหมวดวิชา

หัวหน้าหมวดวิชา ควรได้มีการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานในหน้าที่ ดังนี้

1) ด้านความรู้ เกี่ยวกับ

(1) ความรู้ในเรื่องระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ

(2) ความรู้ความเข้าใจวิธีการกำกับ ดูแล การจัดการเรียนการสอนของหมวดวิชา

ให้สนองต่อจุดมุ่งหมาย หลักการ และโครงสร้างหลักสูตร

(3) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอน โครงการสอนบันทึกการสอน

(4) ความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมของหมวดวิชา เพื่อส่งเสริมการเรียน

การสอน

2) ด้านทักษะในการปฏิบัติงาน เกี่ยวกับ

(1) ความเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง พัฒนา ปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

ของหมวดวิชา

(2) การเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์

(3) เทคนิคในการบริหารเวลาได้อย่างเหมาะสมในการปฏิบัติงาน

(4) การให้บริการ การประสานงาน และการอำนวยความสะดวก

3) ด้านคุณลักษณะและเจตคติ เกี่ยวกับ

(1) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

(2) มีกิริยา วาจาสุภาพ นุ่มนวลอ่อนน้อม ถ่อมตน

(3) แต่งกายสุภาพ สะอาดเรียบร้อย เหมาะสมกับกาลเทศะ

(4) มองโลกในแง่ดี มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น

(5) ยึดหลักสามัคคีธรรม คารวธรรม และปัญญารธรรมในการบริหารงาน

(6) มีความรับผิดชอบ กล้าหาญและฉลาดเฉลียว

5.5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรจะได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

(1) สมรรถภาพของหัวหน้าหมวดวิชาในระดับเขตการศึกษาหรือระดับภาค

(2) สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการปฏิบัติงานของหัวหน้าหมวดวิชา

(3) การประเมินผลการปฏิบัติงานของหัวหน้าหมวดวิชา

(4) พฤติกรรมการปฏิบัติงานของหัวหน้าหมวดวิชา

(5) ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของหัวหน้าหมวดวิชา